

Belangen: Met andere woorden

Korte omschrijving werkvorm

Hoe wordt in andere landen over de Griekse schuldencrisis gesproken? En hoe denken de Grieken zelf over de benarde economische situatie waarin Griekenland zich bevindt?

Deze werkvorm bestaat uit twee delen. In het eerste deel bestuderen leerlingen Griekse krantenkoppen en een Griekse spotprent. In het tweede deel gaan ze aan de slag met verschillende politici uit de Eurogroep. Namens een van hen geven ze een 'elevatorpitch' over de Griekse Schuldencrisis. Hoe klinkt deze pitch uit de mond van Varoufakis? En wat zou Wolfgang Schäuble erover te zeggen hebben?

Leerdoel

Leerlingen leren dat er meerdere belangen spelen, en dat deze soms door elkaar lopen. Nationale belangen zijn soms anders dan Europese belangen.

Bronnen

- *Toch liever met de Grieken*, NRC Handelsblad, zaterdag 21 februari
- Diverse Nederlandse kranten van donderdag 19 februari
- Diverse Griekse kranten van donderdag 19 februari

Duur

Deel A: 20 minuten

Deel B: 30 minuten

Handleiding

DEEL A

1. We gaan er bij deze werkvorm van uit dat uw leerlingen enige achtergrondkennis hebben van de Griekse crisis. Wat zij in ieder geval moeten weten:
 - Tijdens de verkiezingen op 25 januari won de partij Syriza de verkiezingen in Griekenland.
 - Deze partij beloofde dat ze een einde zou maken aan de verlaagde lonen en pensioenen. Ze wil de grote bezuinigingsmaatregelen terugdraaien en ze wil ervoor zorgen dat de Griekse schulden worden kwijtgescholden.
 - De 'Trojka' (Europese Commissie, Europese Centrale Bank en het Internationaal Monetair Fonds) wil de schulden niet kwijtschelden. Griekenland heeft financiële hulp gekregen in ruil voor grondige bezuinigingen. Hier mag Griekenland niet zomaar van afwijken.
 - In de week van 16 februari kregen de Grieken een ultimatum: De termijn van de noodsteun liep af. Uiterlijk vrijdag 20 februari moest Griekenland met een antwoord komen. Als ze verlenging van de noodsteun wilden, moesten ze voldoen aan de bezuinigingseisen. Tegen de verkiezingsbelofte van Syriza in.
2. Schrijf indien nodig nog even een aantal belangrijke mensen in deze kwestie op het bord:
 - Jeroen Dijsselbloem: Voorzitter van de Eurogroep
 - Yanis Varoufakis: Griekse minister van Financiën
 - Wolfgang Schäuble: Duitse minister van Financiën
 - Alexis Tsipras: Griekse minister-president

3. Deel werkblad A uit: *Krantenkoppen en spotprenten*
4. Geef leerlingen 15 minuten de tijd om in tweetallen de opdracht te maken.
5. Bespreek na 15 minuten de opdracht klassikaal na.

DEEL B

1. Introduceer daarna deel B van de les. In dit deel gaan de leerlingen dieper in op de verschillende meningen binnen de Eurogroep.

Er zijn 6 personen geselecteerd:

- Yanis Varoufakis (minister van Financiën Griekenland)
- Pier Carlo Padoan (minister van Financiën Italië)
- Maris Lauri (minister van Financiën Estland)
- Wolfgang Schäuble (minister van Financiën Duitsland)
- Jeroen Dijsselbloem (minister van Financiën Nederland en Voorzitter Eurogroep)
- Christine Lagarde (voorzitter Internationaal Monetair Fonds)

Iedere persoon (vertegenwoordiger van een land of organisatie) heeft andere belangen bij de uitkomst van de vergadering van de Eurogroep. Met uitzondering van de Griekse minister heeft iedereen er belang bij dat Griekenland het geleende geld terugbetaalt. Maar verder verschillen de meningen. IMF, Duitsland en ook Nederland willen dat Griekenland zich houdt aan eerder gemaakte afspraken. Maar ze willen voorkomen dat Griekenland uit de Eurozone stapt. Een 'Grexit' zou dramatisch zijn voor de economie van Europa. Estland is nog feller dan Duitsland en Nederland: wat hen betreft mag Griekenland best uit de Eurozone stappen, als ze weigeren aan de voorwaarden voor de financiële hulp te voldoen. Italië stelt zich gematigder op. Het land heeft zelf ook grote economische problemen, en hoopt op soepelere regelgeving vanuit de EU wat betreft de bezuinigingen. En Griekenland? Griekenland wil graag verlenging van de noodhulp, maar niet alle bijbehorende strenge maatregelen. Die zorgen er volgens Griekenland voor dat de economische crisis in het land alleen maar sterker wordt.

2. Deel de zes 'profielen' van de Europese politici en werkblad B uit. Alle leerlingen krijgen alle profielen, zodat ze de standpunten kunnen vergelijken.
3. Maak zes groepjes, ieder groepje krijgt een van de politici toegewezen. (U kunt de leerlingen ook zelf laten kiezen welke persoon zij het liefst vertegenwoordigen.)
4. De groepjes krijgen 10 minuten de tijd om een 'elevatorpitch' te schrijven: een speech van minimaal 30 seconden en maximaal 1 minuut, waarin ze de Griekse schulden crisis toelichten vanuit het perspectief van hun personage.
5. Na 10 minuten komt van ieder groepje iemand voor de klas om de speech te houden.
6. De rest van de klas stemt vervolgens op de beste elevatorpitch. Vertel de klas dat ze bij de beoordeling op de volgende criteria moeten letten:

- Taalgebruik: welke woorden worden gebruikt? Passen die woorden bij het land waarover het gaat?
- Worden de belangen van het land goed weergegeven?

Het gaat er dus niet om de klas het wel of niet met een visie eens is, daar mogen ze bij de beoordeling niet op letten.

7. U kunt er ook voor kiezen om in plaats van de elevatorpitch (of voorafgaand aan de elevatorpitch) de opdracht met de citaten (zie werkblad C) te doen. Uw leerlingen koppelen dan citaten van de Europese politici aan de juiste persoon. De leerlingen hebben daarbij ook de profielen op werkblad B nodig.

A: Krantenkoppen

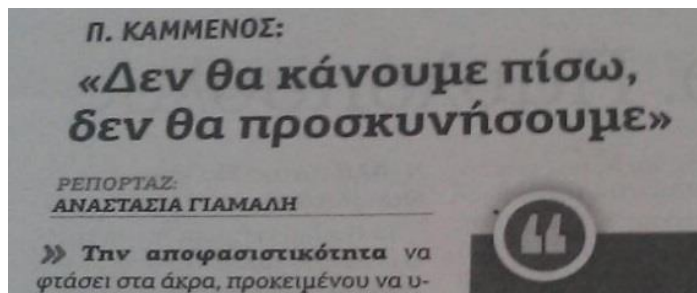
Kranten van donderdag 19-02-2015



- Afbeelding:** Griekse minister van Financiën (Varoufakis) en voorzitter Eurogroep (Dijsselbloem)
- Rode tekst:** De Griekse regering moet vandaag met een voorstel komen.
- Kop 1:** Er is een open lijn tussen Athene en Brussel om naar een passende oplossing te zoeken.
- Ondertitel:** Dijsselbloem en de Europese Commissie stellen voor om aan de relatie te werken. De Europese Centrale Bank verlengt de noodsteun voor Griekse banken.



- Kop 2:** Duitsland schiet Griekenland neer en vermoordt de democratie in Europa.
- Quote:** Het huidige Duitsland zegt tegen Griekenland hetzelfde als het oude Athene in 414 voor Christus zei tegen Mylius, aldus Thucycides: "Als je je niet gedraagt zoals wij willen, zullen jullie worden vernietigd en als voorbeeld dienen voor anderen."



- Kop 3:** Panos Kammenos: We zullen geen stap terug doen. We gaan niet bedelen om geld. (P. Kammenos is minister van Defensie van de midden-rechtse coalitiepartij ANEL)

Onderwijskrant Actueel: Griekse schulden crisis

Werkblad A: Krantenkoppen en spotprenten

Kop 1

- a. Wat voor soort kop staat er bij dit artikel?
 - Nieuwskop: vat kort samen waar het artikel over gaat.
 - Appetizer: maakt de lezer nieuwsgierig.
 - Citaatkop: citeert een belangrijke uitspraak uit het artikel.
- b. Heeft de schrijver van dit artikel wel of geen vertrouwen in de uitkomst van het overleg in de Eurogroep? Geef je antwoord op basis van de krantenkop en geef minimaal twee voorbeelden uit de kop (inclusief ondertitel en de rode tekst) waaraan je je antwoord ontleent.

Kop 2

- a. Wat voor soort kop staat er bij dit artikel?
 - Nieuwskop: vat kort samen waar het artikel over gaat.
 - Appetizer: maakt de lezer nieuwsgierig.
 - Citaatkop: citeert een belangrijke uitspraak uit het artikel.
- b. Leg in je eigen woorden uit waarover je denkt dat dit artikel gaat.
- c. Wat bedoelt de schrijver in de context van de Griekse schuldencrisis met de uitspraak "Als je je niet gedraagt zoals wij willen, zullen jullie worden vernietigd en als voorbeeld dienen voor anderen".

Kop 3

- a. Wat voor soort kop staat er bij dit artikel?
 - Nieuwskop: vat kort samen waar het artikel over gaat.
 - Appetizer: maakt de lezer nieuwsgierig.
 - Citaatkop: citeert een belangrijke uitspraak uit het artikel.
- b. Wat voor beeld geeft deze kop van de Griekse minister van Financiën Varoufakis?
- c. Welke Nederlandse krantenkop(pen) weerspiegelt/weerspiegelen zijn houding het best?
 - **Varoufakis moet door de knieën**, De Volkskrant, woensdag 18 februari
 - **Grieken proberen wig te drijven**, Het Parool, woensdag 18 februari
 - **Griekenland met blufpoker op weg naar verlenging**, Algemeen Dagblad, woensdag 18 feb
 - **Grieken zijn optimistisch ondanks Euroclash**, Telegraaf, donderdag 19 februari
 - **Griekenland: Kiezers of krediet**
De Volkskrant, donderdag 19 februari
 - **Griekse oplossing laat nog altijd op zich wachten, Athene blijft optimistisch, de EU is sceptisch en wacht af**, Trouw, donderdag 19 februari

Spotprenten

- Bekijk spotprent 1 en lees de tekst die erbij hoort.
 - Waarvoor staat de kop van de hond symbool?
 - Is de tekenaar voor of tegen het standpunt van de Eurogroep? Leg je antwoord uit.
- Bekijk spotprent 2 en lees de tekst in de tekstballon.
 - Wie is de man die tegen Varoufakis praat?
 - Is de tekenaar voor of tegen het standpunt van de Eurogroep? Leg je antwoord uit.

Spotprent 1



Bron: <http://www.rizospastis.gr/>

De man rechts is Wolfgang Schäuble, hij vraagt: 'Je wilt 'm wel, maar niet z'n kop?'
Op het lijf van de hond staat: Verlenging leenprogramma.
De linker man is Varoufakis (de Griekse minister van Financiën).

Spotprent 2



Bron: AD, 19 februari 2015 (tekening van Ilias Makris, die heeft hem op 11 februari heeft gemaakt)

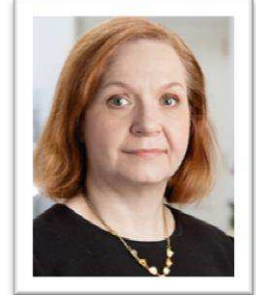
B: Leden van de Eurogroep

Jeroen Dijsselbloem
Voorzitter Eurogroep



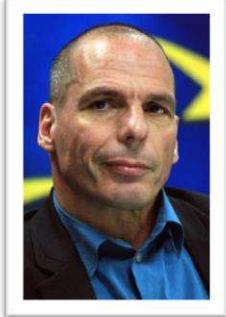
Als voorzitter moet Dijsselbloem onpartijdig blijven en zorgen dat de eenheid in de Eurogroep bewaard blijft. Hij mag zich niet te veel inzetten voor Nederlandse belangen, want de voorzitter moet neutraal blijven. Als voorzitter van de Eurogroep is het belangrijkste dat er een akkoord wordt gesloten met de Grieken. Tegelijkertijd zal hij de Nederlandse belangen ook niet uit het oog verliezen.

Maris Lauri
Estse minister van Financiën



Estland stelt zich nog strenger op dan Duitsland. De levensstandaard in Estland is lager dan die van Griekenland, en toch moet Estland wel meebetalen aan steun voor Griekenland. Volgens Estland kan Europa best verder zonder Griekenland in de Eurozone.

Yanis Varoufakis
Griekse minister van Financiën



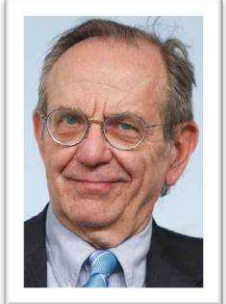
In Januari won Syriza, de partij van Varoufakis, met een grote meerderheid de verkiezingen. Syriza heeft beloofd dat de bezuinigingen op lonen en pensioenen teruggedraaid zullen worden. De economie kan alleen aantrekken als de Grieken weer meer te besteden hebben. Eigenlijk willen ze dat Europa de Griekse schuld kwijtscheldt. Omdat ze daar geen steun voor krijgen hebben ze een ander voorstel: verlenging van de leningen zonder alle bijbehorende bezuinigingen.

Christine Lagarde
Voorzitter Internationaal Monetair Fonds



Het IMF heeft 28 miljard euro aan Griekenland geleend. Het allerbelangrijkste is dat dit geld terugkomt. In principe is het IMF voor harde maatregelen voor probleemlanden, en het IMF wil hierop geen uitzondering maken voor Griekenland. Harde bezuinigingen en diepgaande hervormingen zijn nodig. Maar zijn harde maatregelen wel zo effectief voor Griekenland?

Pier Carlo Padoan
Italiaanse minister van Financiën



Ook Italië is hard getroffen door de economische crisis. Het land kan niet nog meer onrust en instabiliteit in Griekenland gebruiken. Bovendien hoopt Italië dat de Griekse deal leidt tot meer flexibiliteit in de Europese begrotingsregels. Italië wil ook meer ruimte om te investeren om zo uit de economische crisis te raken.

Wolfgang Schäuble
Duitse minister van Financiën



Duitsland wil absoluut niet ingaan op de eisen van de Grieken. Schäuble staat bekend om zijn keiharde houding tegenover de Grieken. Hij vindt dat alleen de Grieken zelf schuldig zijn aan de economische problemen in het land. Hij wil de noodhulp alleen verlengen als Griekenland aan alle bezuinigings- en hervormingsvoorwaarden voldoet.

Werkblad B: spreken!

Politici moeten veel praten. Wát ze precies zeggen, is meestal afhankelijk van de situatie en tegen wie ze praten. Soms willen ze een probleem graag afzwakken, en soms maken ze het juist extra groot. In verkiezingstijd beloven ze van alles, maar eenmaal in de regering worden ze veel voorzichtiger. Anders zouden ze bijvoorbeeld ruzie kunnen krijgen met andere landen. Een politicus wil graag dat iedereen tevreden is, maar dat is een hele kunst.

In deze opdracht gaan jullie je inleven in een van de politici uit de Eurogroep.

- Schrijf een speech in de vorm van een 'elevatorpitch' over de Griekse schulden crisis.
- Een 'elevatorpitch' duurt minimaal 30 seconden tot maximaal 1 minuut.
- Een van jullie gaat de speech straks geven voor de klas.
- Spreek zoals een politicus dat zou doen.
- Leef je in in de gedachtegang van de politicus die je gaat vertolken: Wat is zijn of haar belang? Wat is zijn of haar boodschap?
- Bedenk aan wie je de boodschap brengt: de collega's van de Eurogroep, of 'het volk' van jouw land.

Wie is de geloofwaardigste politicus? Daarover gaat de klas straks stemmen.

Er wordt daarbij gelet op de volgende criteria:

- Taalgebruik: welke woorden gebruik je? Passen die woorden bij het land waarover het gaat?
- Geef je de belangen van het land goed weer?

Het gaat er dus niet om of jullie klasgenoten het wel of niet met jullie eens zijn, daar mogen ze bij de beoordeling niet op letten.

Wat is een elevatorpitch?

Een elevatorpitch is een soort verkooppraatje in de lift. Stel je voor dat je met een heel belangrijk persoon in de lift stapt. De lift gaat van de begane grond naar de 30^e verdieping. Je hebt precies 30 seconden om deze persoon te vertellen wat je wilt. Daar komt het woord 'elevatorpitch' vandaan.

Werkblad C: wie deed welke uitspraak?

Lees de profieltjes van de verschillende politici. Wie deed welke uitspraak?

- 'We willen ook met de nieuwe Griekse regering goed samenwerken om Griekenland op de been te helpen binnen de eurozone. Op basis daarvan gaan we het gesprek aan, maar als je in de eurozone blijft, dan hou je je aan de afspraken.'

Uitspraak van:

- 'Alleen de Grieken zelf zijn schuldig aan de economische crisis waarin Griekenland zich bevindt. De schuld kan niet op de schouders van partijen buiten Griekenland worden gelegd'.

Uitspraak van:

- 'Europa kan zich best een Grexit veroorloven'.

Uitspraak van:

- 'We kunnen geen uitzondering maken voor Griekenland of een ander land. Dit is geen kwestie van bezuinigen, dit zijn diepgaande hervormingen die nog moeten worden doorgevoerd.'

Uitspraak van:

- 'Dit (steun)programma is onderdeel van het probleem, niet de oplossing.'

Uitspraak van:

- 'Uitgaven die landen doen om de werkgelegenheid te stimuleren zouden niet moeten worden meegenomen in het begrotingstekort.'

Uitspraak van:

Antwoordmodel

Werkblad A

Kop 1

- a. Wat voor soort kop staat er bij dit artikel?
Nieuwskop: vat kort samen waar het artikel over gaat.
- b. Heeft de schrijver van dit artikel wel of geen vertrouwen in de uitkomst van het overleg in de Eurogroep? Geef je antwoord op basis van de krantenkop en geef minimaal twee voorbeelden uit de kop (inclusief ondertitel en de rode tekst) waaraan je je antwoord ontleend.
De schrijver heeft wel vertrouwen in de uitkomst van het overleg. Dit kun je zien aan de woorden die hij gebruikt: open lijn, passende oplossing, aan relatie werken. Deze woorden wijzen erop dat beide partijen op zoek zijn naar een goede oplossing, en dat ze bereid zijn met elkaar te praten.

Kop 2

- a. Wat voor soort kop staat er bij dit artikel?
Appetizer: maakt de lezer nieuwsgierig.
- b. Leg in je eigen woorden uit waarover je denkt dat dit artikel gaat.
Het artikel gaat waarschijnlijk over de strenge houding en de grote invloed van Duitsland in Europa. De Griekse verkiezingen hebben uitgewezen dat een groot deel van de bevolking van de bezuinigingen af wil. Maar de EU zorgt ervoor dat de wil van het volk niet kan worden uitgevoerd, omdat Griekenland zich aan strenge regels moet houden. Er is daardoor voor de Grieken niet echt meer sprake van een democratie.
- c. Wat bedoelt de schrijver in de context van de Griekse schulden crisis met de uitspraak "Als je je niet gedraagt zoals wij willen, zullen jullie worden vernietigd en als voorbeeld dienen voor anderen".
De Trojka en de Eurogroep gebruiken Griekenland als voorbeeld voor andere landen. Ze maken geen uitzondering op de regels, omdat ze aan andere landen in Europa willen laten zien dat ieder land zich aan de strenge begrotingsregels moet houden.

Kop 3

- a. Wat voor soort kop staat er bij dit artikel?
Citaatkop: citeert een belangrijke uitspraak uit het artikel.
- b. Wat voor beeld geeft deze kop van de Griekse minister van Defensie Kammenos?
Hij komt onwrikbaar en trots over, hij wil niet buigen voor de EU.
- c. Welke Nederlandse krantenkop(pen) weerspiegelt/weerspiegelen zijn houding het best?
 - **Varoufakis moet door de knieën**, De Volkskrant, woensdag 18 februari
 - **Griekenland met bluffpoker op weg naar verlenging**, Algemeen Dagblad, woensdag 18 feb

Spotprenten

- a. Bekijk spotprent 1 en lees de tekst die erbij hoort.
 - Waarvoor staat de kop van de hond symbool?
De kop staat symbool voor de zware voorwaarden die horen bij de noodhulp van de EU.

- Is de tekenaar voor of tegen het standpunt van de Eurogroep? Leg je antwoord uit.

De tekenaar is tegen de voorwaarden die horen bij de noodhulp van de EU. Op de spotprent vraagt Schäuble heel onschuldig: 'Je wilt 'm wel, maar niet z'n kop?' omdat het heel gek is een hondje te nemen, maar niet het hoofd. Maar de Grieken zien welke schade de kop kan aanrichten. Ze willen wel graag verlenging van de leningen, maar niet de bijbehorende maatregelen, die alleen maar schade zullen aanrichten aan de Griekse economie.

- b. Bekijk spotprent 2 en lees de tekst in de tekstballon.

- Wie is de man die tegen Varoufakis praat?
Jeroen Dijsselbloem.
- Is de tekenaar voor of tegen het standpunt van de Eurogroep? Leg je antwoord uit.

Je ziet dat Varoufakis een gymnastiekoefening laat zien (de brug) maar dat dit niet genoeg is voor Dijsselbloem. Dijsselbloem zegt 'Nee meneer Varoufakis, het programma zegt: driedubbele axel, salto etc. etc.' De tekenaar wil hiermee laten zien dat de Eurogroep een lijst aan onmogelijke eisen stelt. Griekenland doet zijn best, maar kan niet voldoen aan de grote hoeveelheid eisen. De tekenaar is dus tegen het standpunt van de Eurogroep.

Werkblad B

Geen antwoordmodel. Let op de woordkeuze van de leerlingen.

Werkblad C

'We willen ook met de nieuwe Griekse regering goed samenwerken om Griekenland op de been te helpen binnen de eurozone. Op basis daarvan gaan we het gesprek aan, maar als je in de eurozone blijft, dan hou je je aan de afspraken.'

Jeroen Dijsselbloem

'Alleen de Grieken zelf zijn schuldig aan de economische crisis waarin Griekenland zich bevindt. De schuld kan niet op de schouders van partijen buiten Griekenland worden gelegd'.

Wolfgang Schäuble

'Europa kan zich best een Grexit veroorloven'.

Maris Lauri

'We kunnen geen uitzondering maken voor Griekenland of een ander land. Dit is geen kwestie van bezuinigen, dit zijn diepgaande hervormingen die nog moeten worden doorgevoerd.'

Christine Lagarde

'Dit (steun)programma is onderdeel van het probleem, niet de oplossing.'

Yanis Varoufakis

'Uitgaven die landen doen om de werkgelegenheid te stimuleren zouden niet moeten worden meegenomen in het begrotingstekort.'

Pier Carlo Padoan